

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת סוטה

תוכן

- א. בא לו לכתוב את המגילה מאיזה מקום הוא כותב ... ואינו כותב ואמרה האשה אמן
1 אמן
- ב. אינו כותב לא על הלוח ולא על הנייר ולא על אלא על המגילה שנאמר בספר.....2
- ג. ואינו כותב לא בקומוס ולא בקנקנתום ולא בכל דבר שרושם אלא בדיו שנאמר ומחה
כתב שיכול למחות.....3
- ד. מגילת סוטה שכתבה בלילה ... כתבה למפרע ... כתבה קודם שתקבל עליה שבועה ...
כתבה איגרת פסולה.....3

דף יז.

א. בא לו לכתוב את המגילה מאיזה מקום הוא כותב ... ואינו כותב ואמרה האשה אמן אמן

כבר התבאר לעיל דף יד: שנחלקו הראשונים בסדר הסוטה כך שי"א¹ שאחר שמעלה הבעל את האשה ללשכת הגזית, והורידה לשער המזרח, והעלו אותה לשער נקנור, אז מביא הבעל המנחה, והכהן מביא כלי חרס ונותן לתוכו חצי לוג ממי הכיור, ונותן בו העפר, והאשה העומדת בשער נקנור, הכהן אוהז בבגדיה כנגד בית צוארה וקורען עד שמגלה לבה, וסותר שער, וקושר חבל מצרי למעלה מדדיה, ונותן הכהן המנחה על ידיה, והכהן לוקח מים המרים ונותן בהם לענה, ומשביעה, אם לא שכב וגו', והאשה עונה אמן אמן, ואחר כך כותב הכהן את המגלה,

וי"א² שאחר שהעלה אותה לשער ניקנור קודם שמביא המנחה משביעה, אם לא שכב וגו', והאשה עונה אמן אמן, ואחר כך כותב הכהן את המגלה, וקריעת בגדיה ונתינת המנחה הנה לאחר כתיבת המגילה.

ולכו"ע כותב את פרשת הסוטה על מגילה של עור טהור³ כמו ספר תורה, וכותב עליה בלשון הקדש בדיו, לשמה של אשה, וצריך לכתוב מן הכתב, וכותב כל הדברים שהשביע אותה בהם אות באות ומלה במלה כמו שהם

¹ תפארת ישראל [יכין] מסכת סוטה פרק ב משנה א כשיטת תוס'

² שיטת הרמב"ם פרק ג ותמהו עליו האחרונים שאינו לא בסדר המקרא ולא בסדר המשנה.

³ ירושלמי פ"ב דסוטה תני ר' אלעזר בן שמוע אומר אין כותבין על עור בהמה טמאה אר"ש מכיין דאת אמר למחיקה ניתנה למה אינו כותב תני ר' אלעזר בר' שמעון אומר [רואה] אני את דברי ר' אלעזר בן שמוע מדברי אבא שמא תאמר איני שותה ונמצא השם גנוז על עור של בהמה טמאה. כסף משנה שם.

הַלְכָתָא לְמִשְׁיחָא בְדִף הַיּוּמִי

מסכת סוטה

כתובים בפרשת נשא, (במדבר ה פסוק יט – כב) אם לא שכב איש אתך ואם לא שטית טמאה תחת אישך הנקי ממי המאריים המאריים האלה. ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת ויתן איש בך את שכבתו מבלעדי אישך. ומדלג ואינו כותב⁴ והשביע הכהן את האשה בשבעת האלה ואמר הכהן לאשה

וממשיך וכותב יתן יקנך אותך לאלה ולשבעה בתוך עמוד בתת יקנך את ירכך נפלת ואת בטנך צכה. ובאו המים המאריים האלה במעיך לצבות בטן ולנפל ירך וכותב את השם ככתבו⁵, ואינו כותב ואמרה האשה אמן אמן.

וכבר התבאר במסכת מגילה דף יח. שצריך⁶ שיהיה לפניו ספר אחר, שיעתיק ממנו, וה"ה אם אחד מקריא אותו בע"פ כדי שלא יטעה⁷, וצריך לחזור ולקרוא בפיו⁸, שאסור לכתוב אות אחת שלא מן הכתב. וצריך שיקרא כל תיבה בפיו קודם שיכתבנה. ואפילו אם שגורה בפיו אין להתיר⁹, שלא מן הכתב¹⁰.

ב. אינו כותב לא על הלוח ולא על הנייר ולא על אלא על המגילה שנאמר בספר

אינו כותב¹¹ על הנייר של עשבים שכותשים אותם ודבוקים בדבק ועושים כמין עור¹². ואם כתבה על נייר פסולה. ולא על הדפתרא אלא במגילת ספר שני' (שם פסוק כג) וכתב את האלה האלה הכהן בפספר, ולפיכך הקלף צריך להיות מעור המעובד בעפצים או בסיד וכיוצא בו מדברים המכוונים את העור, ומחזיקין אותו, כמבואר במסכת שבת דף עט. שאל"כ הרי הוא נקרא "דיפתרא" ואינו נקרא ספר בלשון עברי ופסול לכתוב עליו.

⁴ כסף משנה שם הלכה ח כמבואר במשנה לדעת ת"ק.

⁵ ובזוה"ק נשא קכ"ד ב' א' שכותב השם ישר ולמפרע ע"ש

⁶ שו"ע ונו"כ יו"ד רעד ב

⁷ מ"ב תרצא ט

⁸ שו"ע או"ח לב לא

⁹ איתא בירושלמי במס' סוטה (פ"ב ה"ד) ר"י בעי כתב מפיו ומחק בעפר היה כותב ראשון ראשון ומוחק עכ"ל. וכתבו הק"ע והפ"מ לפרש זה דמבעי ליה כתב מפיו אם כתב מגילת סוטה בע"פ ולא כתב מספר דקיי"ל ספר שכתב שלא מן הכתב אסור לקרות בו ונשאר הירושלמי ע"ז בבעיא דלא אפשר ותמהו מפרשי הירושלמי על רבינו מ"ט לא הזכיר זה הדין דצריך לכתוב מן הכתב אם כתבה ע"פ הוה ספק אם כשרה. ועיין בתר המלך דזה שרי לכתוב בע"פ כמו תפילין ומזוזות דמגרים גריסין והטבלא דיומא לו: אינו מעכב לדינא ורק היא עשתה למצוה ופליג על הירושלמי ועיין פי' המשניות פ"ב מ"ד.

¹⁰ ביאור הלכה תרצא שם ד"ה גם צריך

¹¹ רמב"ם שם פרק ד הלכה ח

¹² ר"ב פ"ב מ"ד

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת סוטה

וצריך ליוהר שיהא העור מונה בסיד עד שיפול השער מעליו מאליו, ואם מוציאו קודם לכן לא יכתוב עליו מפני שלא נתעבד כל צרכו ודיפתרא הוא.

דף יז:

ג. ואינו כותב לא בקומוס ולא בקנקנתום ולא בכל דבר שרושם אלא בדיו שנאמר ומחה כתב שיכול למחות

אינו כותבה¹³ לא בקומוס ולא בקנקנתום ולא בכל דבר שרישומו ניכר ועומד אלא בדיו שאין בו קלקנתום שני (שם) וכתב וגו' ומחה אל מי המרים כתב שהוא יכול למחות ואם כתב בדבר המתקיים פסולה.

ד. מגילת סוטה שכתבה בלילה ... כתבה למפרע ... כתבה קודם שתקבל עליה שבועה ... כתבה איגרת פסולה

מגילת¹⁴ שוטה שכתבה בלילה פסולה שני¹⁵ (שם) וכתב וגו' (שם פסוק בז) והשקה וגו' (שם פסוק טז) והקריב וגו' בשם שקרבנה ביום כך כתיבת המגילה והשקייתה ביום, כתבה למפרע פסולה שני (שם פסוק כג) האלה העל הסדר, כתבה קודם שתקבל עליה השבועה פסולה שני (שם פסוק כא) והשביע (שם פסוק כג) וכתב. כתבה איגרת בלא שרטוט פסולה¹⁶ שני (שם) בפסוק והלמ"מ שהספרים צריכין שירטוט¹⁷.

¹³ רמב"ם שם הלכה ט

¹⁴ רמב"ם שם הלכה ז

¹⁵ ועיין במפרשים על הרמב"ם שביארו אמאי לא הביא הלימודים המוזכרים כאן.

¹⁶ ומסתבר שצריך לשרטוט לשמה כמו שנאמר במוזוה בשו"ע ונו"כ לב ובה"י רע"א שם, ושו"ע יו"ד רפה ח

¹⁷ אף דרבינו פ"א דהל' תפילין כתב דהלכה למשה מסיני שאין כותבין ס"ת ולא מוזוה אלא בשרטוט דמשמע דשאר פרשיות לא בעי שרטוט וכ"ש לפסול צ"ל דהכא שאני דקפיד קרא וכן נראה מדברי רש"י שכתב וז"ל בספר אמר רחמנא והל"מ שהספרים צריכין שרטוט ע"כ. אך קשה דרבינו פסק בהל' יבום פ"ד שאסור לכתוב ג' תיבות בלא שירטוט וכ"כ פ"ז דהל' ס"ת דין ט"ז ועיין למרן ז"ל שם וצ"ל דהנהו לאו לעיכובא נינהו והכא אצטריך בספר לפסולה אף בדיעבד וכמ"ש התוס' במכילתין עיין עליהם. מעשה רקח שם